

2022-03-30

Till

Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Socialnämnden
Västra Mälardalens överförmyndarnämnd

För kännedom
Kommunfullmäktige

Grundläggande granskning 2021

Kommunallagen (KL 12 kap 1 §) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattande bedömning är att det finns fungerande rutiner styrning och uppföljning av ekonomi mål och internkontroll.

Vi anser dock att det fortfarande finns utvecklingsmöjligheter framför allt när det gäller tydlighet i målformuleringar och uppföljning av mål. Vi menar att det är en fördel om kommunstyrelse och nämnder har samma struktur vid redovisning av mål och måluppfyllelse. Vi anser också att det finns behov av att fortsätta arbeta med hur målen formuleras och vilka mål som är kopplade till kommunens övergripande mål. Här menar vi att Socialnämnden redogör för det på ett tydligt sätt medan det inte går att utläsa i Barn- och utbildningsnämndens redogörelse.

Även gällande redovisning av internkontrollen menar vi att det i vissa delar kan redovisas tydligare vad kontrollmomentet är, resultatet av kontrollen och planerade åtgärder vid brister.

Vi har noterat att Barn- och utbildningsnämnden fattade ett beslut under 2021 om att de inte skulle vidta ytterligare åtgärder för att uppnå en budget i balans. Nämnden rapporterade konsekvenserna till kommunstyrelsen men lyfte inte frågan till fullmäktige. Beslutet innebar att nämnden fattade ett beslut att de inte hade för avsikt att uppfylla det uppdrag de mottagit av fullmäktige. Vi vill här understryka att nämnden i stället borde ha lyft till fullmäktige vilka konsekvenser de såg skulle ha blivit om de hade fattat beslut om ytterligare åtgärder. Utifrån den informationen hade fullmäktige kunnat fattat ett beslut om vidare hantering utifrån Barn- och utbildningsnämndens ekonomiska situation.

I den bifogade rapporten redogörs för vad som framkommit vid skriftliga svar, möten med kommunstyrelse och nämnder samt övriga noteringar som revisorerna gjort.

Kommunrevisionen översänder här rapporten för kännedom till kommunstyrelse, nämnder och fullmäktige.

Kommunrevisionen emotser svar senast 2022-05-31 på vilka konkreta åtgärder Kommunstyrelsen och nämnderna har för avsikt att vidta med anledning av ovanstående synpunkter vad som för övrigt redovisas i rapporten. Vi vill också att det i svaret redogörs för en tidsplan för när åtgärderna kommer att genomföras.

Svaren ska översändas till samtliga förtroendevalda revisorer samt till Karin Helin Lindkvist, KPMG, e:post karin.helin-lindkvist@kpmg.se. Svaret ska även översändas till kommunfullmäktige.

För kommunrevisionen i Kungsörs kommun 2022-03-30

Håkan Sundström
revisionsordförande

Grundläggande granskning

2021

Rapport

Kungsörs kommun

KPMG AB

2022-03-24

Antal sidor 22

Antal bilagor 1

Kungsörs kommun
Grundläggande granskning 2021

2022-03-24

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsningar	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Ansvarig nämnd/styrelse	3
2.5	Projektorganisation/granskningsansvarig	3
2.6	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Kommunstyrelsen	5
3.2	Barn- och utbildningsnämnden	10
3.3	Socialnämnden	16
3.4	Västra Mälardalens överförmyndarnämnd (gemensam med Arboga, Köping, Surahammar och Hallstahammar)	21

1 Sammanfattning

Vi har av Kungsör kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en grundläggande granskning. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Kommunallagen (KL 12 kap 1§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattande bedömning är att det finns fungerande rutiner styrning och uppföljning av ekonomiska mål och internkontroll.

Vi anser dock att det fortfarande finns utvecklingsmöjligheter framför allt när det gäller tydlighet i målformuleringar och uppföljning av mål. Vi menar att det är en fördel om kommunstyrelse och nämnder har samma struktur vid redovisning av mål och måluppfyllelse. Vi anser också att det finns behov av att fortsätta arbeta med hur målen formuleras och vilka mål som är kopplade till kommunens övergripande mål. Här menar vi att Socialnämnden redogör för det på ett tydligt sätt medan det inte går att utläsa i Barn- och utbildningsnämndens redogörelse.

Även gällande redovisning av internkontrollen menar vi att det i vissa delar kan redovisas tydligare vad kontrollmomentet är, resultatet av kontrollen och planerade åtgärder vid brister.

Vi har noterat att Barn- och utbildningsnämnden fattade ett beslut under 2021 om att de inte skulle vidta ytterligare åtgärder för att uppnå en budget i balans. Nämnden rapporterade konsekvenserna till kommunstyrelsen men lyfte inte frågan till fullmäktige. Beslutet innebar att nämnden fattade ett beslut att de inte hade för avsikt att uppfylla det uppdrag de mottagit av fullmäktige. Vi vill här understryka att nämnden i stället borde ha lyft till fullmäktige vilka konsekvenser de såg skulle ha blivit om de hade fattat beslut om ytterligare åtgärder. Utifrån den informationen hade fullmäktige kunnat fattat ett beslut om vidare hantering utifrån Barn- och utbildningsnämndens ekonomiska situation.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Kungsör kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en grundläggande granskning. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Kommunallagen (KL 12 kap 1§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning uppföljning och kontroll av verksamheten. I granskningen kommer att bedömas om styrelsen/nämnden har en tillfredställande styrning av ekonomi och verksamhet (målstyrning) samt intern kontroll.

2.2 Avgränsningar

Den del i den grundläggande granskningen som avser granskning av delårsbokslut och årsbokslut samt intern kontroll i redovisningen hanteras inte i denna granskning.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.4 Ansvarig nämnd/styrelse

Denna rapport avser iakttagelser som gjorts i Kommunstyrelsen, Barn- och utbildningsnämnden, Socialnämnden samt Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd.

2.5 Projektorganisation/granskningsansvarig

Granskningen har utförts av Karin Helin Lindkvist, certifierad kommunal revisor.

Kungsörs kommun
Grundläggande granskning 2021

2022-03-24

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Enkäter
- Möten med kommunstyrelsen och nämnder
- Dokumentstudier

Frågor har översänts per post till varje ordinarie ledamot i och Kommunstyrelsen och nämnderna. Frågorna har besvarats enskilt av varje ordinarie ledamot.

Då Köpings kommun är värdkommun för Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd är det Köping kommuns revisorer som har haft huvudansvaret för att genomföra den grundläggande granskningen av nämnden vilket gör att den inte genomförts på samma sätt som övriga nämnder. Vid mötet med nämnden har även revisorer från Kungsörs kommun varit med.

Möte med kommunstyrelsen och nämnderna genomfördes under november 2021 vilket innebär att den information och de synpunkter som framfördes då kan ha förändrats vid tidpunkten för avlämnande av denna rapport.

3 Resultat av granskningen

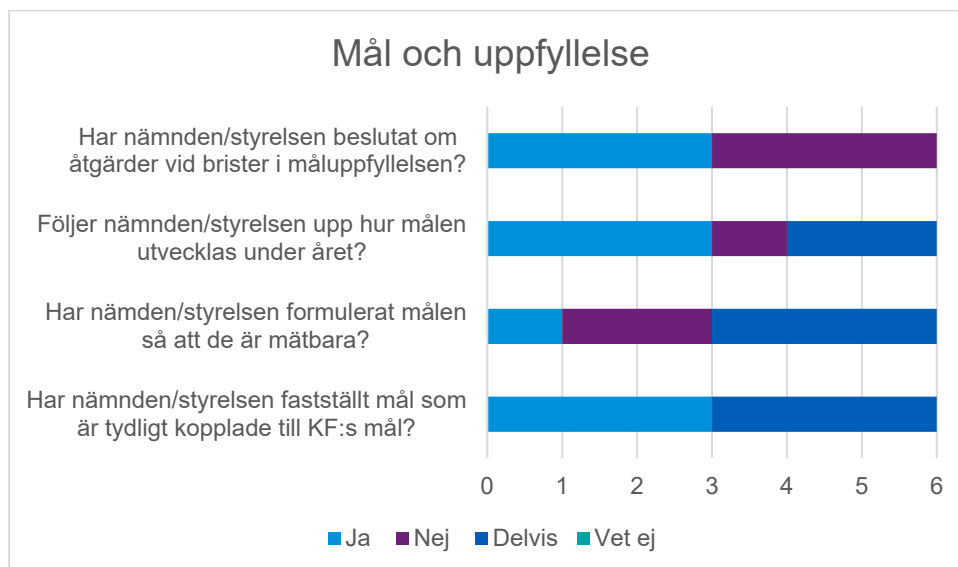
3.1 Kommunstyrelsen

Enkäten har skickats till kommunstyrelsens elva ordinarie ledamöter. Vi har fått in sex svar vilket innebär att svarsfrekvensen var 55 %.

Nedan redogörs för enkätsvaren och vad som framkommit vid mötet med kommunstyrelsens presidium.

3.1.1 Enkätsvar

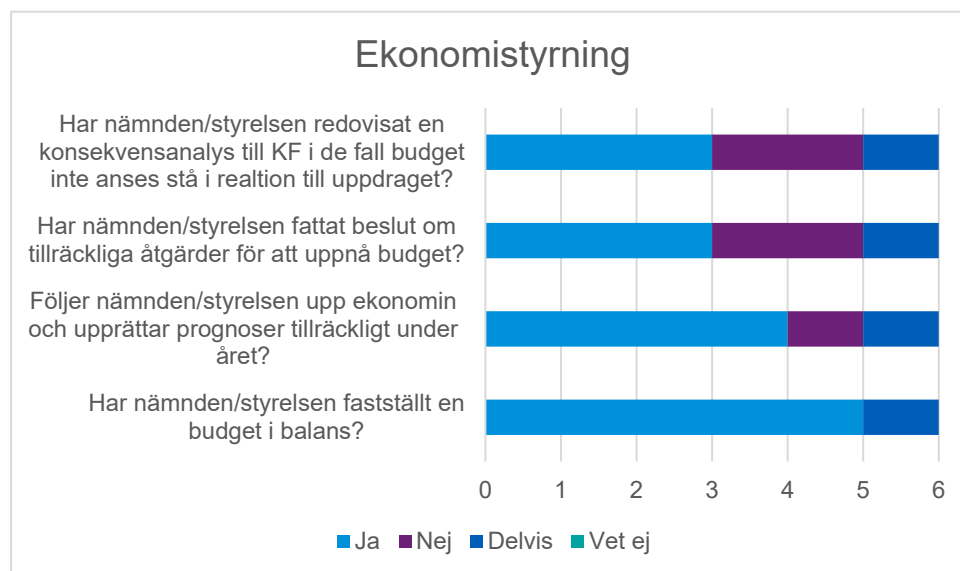
3.1.1.1 Mål och måluppfyllelse

Kommentarer från enkätsvar

Styrelsen har mål som man har försökt anpassa till fullmäktiges mål men dessa hänger inte alltid ihop och blir i stället otydliga. Målen är inte heller formade så de går att mäta eller följa upp. Det finns dock en åtgärdslista redovisad men den innehåller inte några konsekvenser.

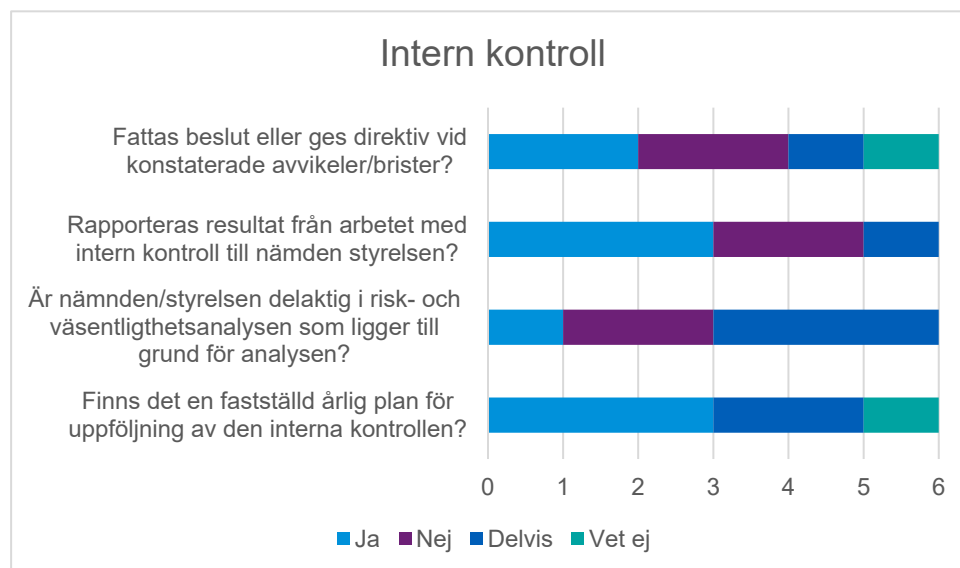
3.1.1.2 Ekonomistyrning

Kommentarer från enkätsvar

Styrelsen tar emot rapporter men prognoserna för dessa är sällan tillförlitliga. Kommunstyrelsen ställer krav på övriga nämnder att redovisa åtgärder för att komma i balans, vilket de inte gör själva.

3.1.1.3 Uppföljning av intern kontroll

Kommentarer från enkätsvar

Styrelsen får en redovisning av ett förslag som sedan godkänns.

3.1.1.4 *Risikanalys och risker inom verksamhetsområdet kommande år*

Av svaren som ledamöterna har angett i enkäten så har de flesta svarat att ekonomin är en risk. Det handlar om att den ska vara i balans och påverkan av stigande priser och ökade kostnader. Andra risker som har nämnts är arbetslösheten, skolans utveckling samt kompetensförsörjningen.

3.1.1.5 *Utmaningar under 2021/2022*

Ekonomin ses även som den största utmaningen bland ledamöterna. En annan utmaning är att följa skolans utveckling och se hur den utvecklar sig. Det finns även utmaningar till att hitta rätt kompetens samt vara med och rekrytera med god kvalitet.

3.1.1.6 *Hur styr kommunstyrelsen utvecklingen av digitaliseringen?*

Av svaren att döma finns det en delad bild på hur utvecklingen går, vissa menar att den inte sker alls och andra att den går sakta. De finns svar som menar att den är delegerad, sker i samarbete med VMKF samt att den sker på tjänstepersonsnivå där politiken inte är inblandad i några större diskussioner.

3.1.1.7 *Vilka förberedelser har gjorts för att uppnå målen i Agenda 2030? Hur är tidsplanen?*

Majoriteten har svarat att målen är inarbetade i målstyrningsprocessen och att indikatorer har tagits fram som är kopplade till Agenda 2030. Det har även varit en utbildningsdag, tidsplanen är långsiktigt planerad.

Svaren som skiljer sig från ovan menar i stället på att tidsplan saknas och att flera målområden utesluts helt. Det finns även brister och det saknas en lokal handlingsplan.

3.1.1.8 *Vilka effekter har Covid19-pandemin gett på styrelsens verksamhet och ekonomi?*

Den har skapat stora ansträngningar i verksamheten. Möten som inte har blivit av och därför har inte beslut fullt ut kunnat tagits samt att viktiga frågor inte har blivit besvarade. De möten som har skett på distans har varit med färre föredragande vilket har lett till kortare möten och mindre arvoden. De upplever även att diskussionerna på distansmötena blir lidande då de dör ut snabbt vilket kan hämma den demokratiska processen.

3.1.2 *Kommentarer som framkommit vid möte*

Mål och måluppfyllelse

Kommunstyrelsen har gjort ett omtag avseende målarbetet. De har nu ett system som är mer konkret och hanterbart. Målen är mätbara och nyckeltalen är bra. De arbetar mycket med Agenda 2030-målen. Det ska bli enklare att följa kopplingen från målen i Agenda 2030.

2022-03-24

Fullmäktiges övergripande mål är styrda mot berörda nämnder så alla fullmäktigemålen är inte styrda mot alla nämnder. Även bolagen omfattas av målen.

Kommunstyrelsen arbetar med uppföljning av de mål som styrelsen satt upp.

Ekonomistyrning

När kommunstyrelsen märker att en nämnd inte klarar sin ekonomi ger de nämnden i uppdrag att de ska återkomma med hur de har för avsikt att komma in i ramen. Styrelsen har haft diskussioner med barn- och utbildningsnämnden att de behöver ha en långsiktig plan för hur de ska kunna få en budget i balans.

Kommunstyrelsen har gjort en utredning under året som är en översyn över kommunens alla verksamheter. Syftet var att kunna se om det finns områden som kommunen kan göra effektiviseringar inom.

Vid mötet framförs att de har bra uppföljningar och om de inte är nöjda tas det upp så att det kan göras justeringar. Saknar det något ger de kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram det som saknas.

Rapporteringen till kommunstyrelsen är mest muntlig. Den muntliga rapporteringen har dock blivit betydligt bättre.

Avseende om styrelsen har satt en budget i balans så har det ingått ett sparbetning på socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden.

Kommunstyrelsen har fått signaler från Socialnämnden att kostnaderna för LSS kommer att öka. Nämnden ger också signaler om de får nya kostsamma placeringar.

Vid mötet framförs att kommunstyrelsen har en bra dialog med nämnderna.

Utmaningar under 2021/2022

Kommunen har haft växtvärk. Demografin är en stor utmaning.

Otryggheten kommer närmare i Kungsör även om kommunen fortfarande är en trygg kommun att bo och verka i. Kungsör har en kommunpolis på 50 % som enligt uppgift ska röra sig i kommunen t.ex. besöka skolan.

De behöver kunna erbjuda bra bostäder i kommunen. Det pågår byggande av bostäder på flera platser.

Kommunstyrelsen vill satsa på att öka resultaten i skolan men det är en komplex fråga hur man ska göra det.

Kommunen behöver kliva fram när det gäller digitaliseringen. De tycker inte att de fått så bra utväxling av Inera (ett bolag som ägs av SKR och kommunerna som ska stötta kommunen i digitaliseringen) som de hade hoppats.

3.1.3 Ekonomiskt utfall, måluppfyllelse och intern kontroll

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott för 2021 på knappt 1,5 mnkr. Anledningen till underskottet är att en miljöskuld i kommunen har uppstått under året, till denna skuld har styrelsen reserverat 7 mnkr för framtida kostnader kopplat till miljösanering. Om

skulden exkluderas redovisar kommunstyrelsen ett överskott om 5,5 mnkr, bakgrunden till detta är flertalet rättelser av historisk bokföring.

Under 2021 hade styrelsen sju mål varav fyra har uppnåtts, ett har delvis uppnåtts och två är långsiktiga som påbörjades under året.

I nämndens internkontrollplan 2021 fanns 11 kontrollmoment. Tre av dessa moment har inte genomförts varav ett planeras att genomföras under 2022. I uppföljningen av internkontrollplanen redovisar de resultatet och åtgärder för dessa till viss del.

3.1.4 **Bedömning**

Vi kan konstatera att Kommunstyrelsen har fattat beslut om internkontroll samt följt upp den och redovisat utfallen av kontrollerna. Dock hade det kunnat vara mer utförligt redovisat där man på ett tydligare vis ser resultatet av vad som var kontrollområdet, uppföljning av kontrollen och åtgärder för brister som upptäckts.

Vi bedömer att i uppföljningen för 2021 är det i huvudsak tydligt redogjort för mål och måluppfyllelse. Avseende målet om att höja andelen elever i Åk 9 som är behöriga till gymnasiet så är målet i huvudsak ett mål som är Barn- och utbildningsnämndens ansvar. Kommunstyrelsen ska enligt målformuleringen stötta nämnden i detta arbete vilket vi menar blir ett otydligt mål och svårt att bedöma måluppfyllelsen.

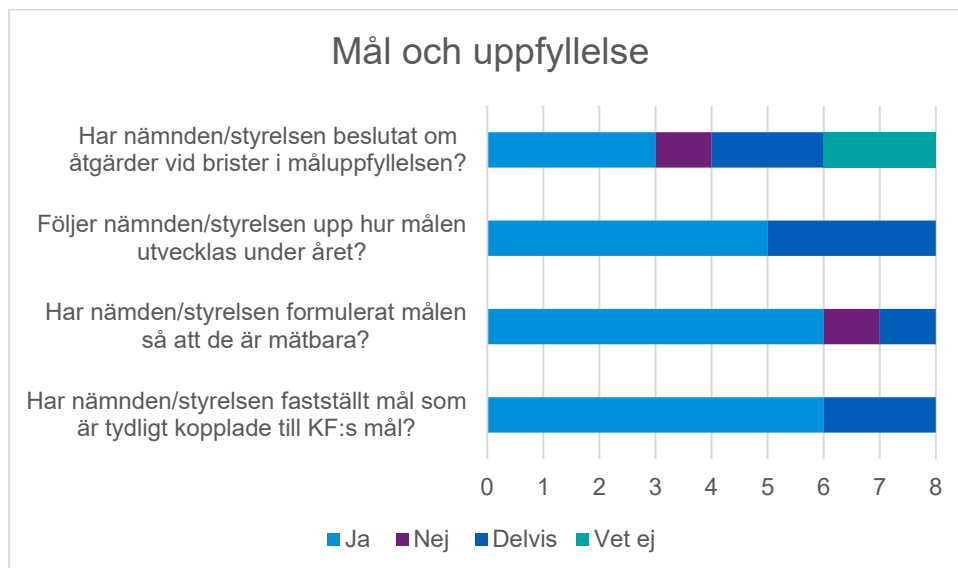
3.2 Barn- och utbildningsnämnden

Enkäten har skickats till barn- och utbildningsnämndens nio ordinarie ledamöter. Vi har fått in åtta svar vilket innebär att svarsfrekvensen var 88 %.

Nedan redogörs för barn- och utbildningsnämndens skriftliga svar och vad som framkommit vid mötet.

3.2.1 Enkät svar

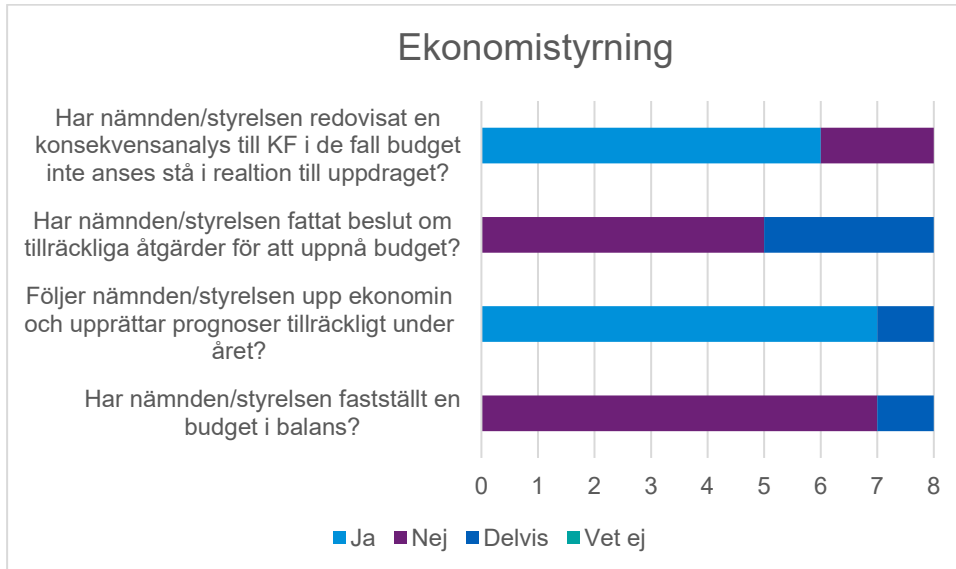
3.2.1.1 Mål och måluppfyllelse

Kommentarer från enkät svar

Av svaren så framgår det att man vill att jämställdhet ska genomsyra målen på ett tydligare sätt. Det framgår även att det saknas analys och utveckling av mål och metod.

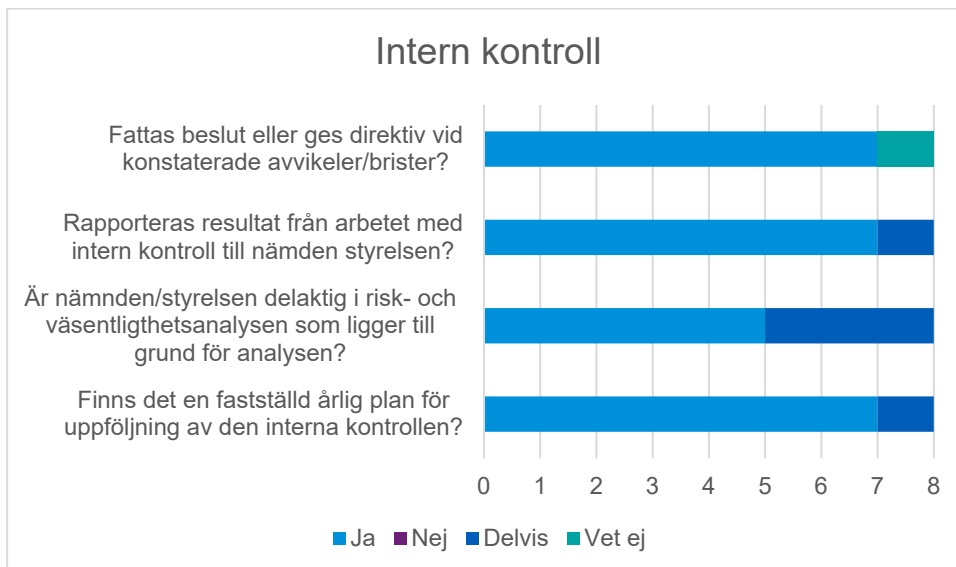
3.2.1.2 Ekonomistyrning

Kommentarer från enkätsvar

Nämnden har gjort mycket för att få budgeten i balans och verksamheten har arbetat hårt med att minska kostnaderna vilket man också har lyckats med. Faktorer som utökade kostnader för särskola har dock medfört att det tillkommit kostnader som inte fanns med i början av budgeten. Att få den i balans skulle innebära ännu kraftigare åtgärder än vad som redan gjorts och skulle innebära att ännu fler tjänster skulle behövas dras ned. Detta är inte möjligt utan att försaka allt för stora konsekvenser för verksamheten och barnen.

3.2.1.3 Uppföljning av intern kontroll

Kommentarer från enkätsvar

Inga kommentarer har angetts under intern kontroll.

3.2.1.4 Riskanalys och risker inom verksamhetsområdet inför kommande år

Den mest nämnda risken bland ledamöterna är elevernas skolresultat/meritvärdet som är för lågt. Fler risker som är kopplat till eleverna är att de mår dåligt, har dålig motivation, hemmasittare samt en hög frånvaro.

Andra risker som nämnden ser är ekonomin, balanserad budget, kompetensförsörjning samt dålig uppföljning kring beslut och gymnasieeleverna.

3.2.1.5 Utmaningar under 2021/2021

De två utmaningar som flest ledamöter har nämnt är hur man ska höja elevernas resultat/meritvärde samtidigt som resurserna räcker till så budgeten hålls. Det framförs i kommentarerna att det här krävs en tydligare struktur med långsiktiga åtgärder för att komma i balans med budgeten. Andra nämnda utmaningar är kompetensbrist bland personalen samt att det finns en klyfta mellan förvaltningen och politiken som försvårar processen kring lösningar och beslut.

3.2.1.6 Insatser för att förbättra elevernas resultat

Insatser som har genomförts direkt riktat mot barnen är extra stöd i matte, lässtuga för lästräning samt lovskola. Dock finns det de som tycker att dessa stöd sätts in för sent. Andra insatser som gjorts är uppföljning av rektor och lärare tillsammans har genomgång av varje elev med lågt resultat och tar fram en handlingsplan där även vårdnadshavaren är delaktig. Peronsalen går även fortbildning i Det globala klassrummet och kurs i NPF för att förbättra resultaten.

3.2.1.7 Uppföljning av insatserna

På frågan om hur ofta uppföljningen av dessa insatser äger rum så har de flesta svarat att det sker vid del- och årsbokslut. Vissa har även svarat att det sker vid nämndsammanträden samt att nämnden kontinuerligt får rapport om vad som sker på skolorna. Det förekommer även skolbesök från nämnden minst en gång per termin.

Redovisning av insatserna sker muntligt av skolchefen samt att presidiet träffar rektorer under hösten och våren.

3.2.1.8 Insatsernas införande

Insatsernas införande pågår hela tiden fram tills de är implementerade.

3.2.1.9 Förberedelser för att uppnå målen i Agenda 2030

Agenda 2030 återfinns i alla barn- och utbildningsnämndens mål och arbetas aktivt med på alla enheter av rektorer och pedagoger för att uppnå målen. Miljösamordnaren har genomfört en introduktion av målen samt att alla elever också är informerade via elevråden.

3.2.1.10 Effekter av Covid-19-pandemin på nämndens verksamhet och ekonomi.

Det har varit färre fysiska möten vilket har gett en lägre kostnad, dock har även kvaliteten blivit sämre. Fjärrundervisningen är något man har försökt undvika till största möjliga mån men har tvingats göra det ändå.

Det har även varit en stor press på personalen med hög sjukfrånvaro bland dem samt många barn som varit sjuka.

3.2.2 Kommentarer som framkommit vid möte

Mål och målpuppfyllelse

Det viktigaste målet är resultatet för årskurs 9. De följer upp resultaten men vid mötet framförs att de skulle behöva ha tätare uppföljningar av resultaten.

Barnkonventionen är med i alla läroplaner vilket gör att de nu inte kommer att ha med det som ett mål i stället har nämnden ett miljömål. Målet gäller för alla nämndens verksamheter, målet avser att öka andelen sopor som sorteras.

Ekonomistyrning

Nämnden har inte fattat beslut för att uppnå budgeten i balans utan de har i stället tagit den ställningen att de inte kan klara sitt verksamhetsuppdrag om de fattar beslut om åtgärder i den omfattningen att de klarar budgeten inom sin ram.

De har rapporterat konsekvenserna till kommunstyrelsen. Däremot har de inte lyft det till fullmäktige.

Nämnden för ekonomiska rapporteringar per verksamhetsområde. Vid mötet framförs att det ibland kan vara för lite fördjupad ekonomisk rapportering. De upplever dock att det finns mycket god kunskap från ekonomikontoret om de ställer frågor om ekonomin.

Uppföljning av intern kontroll

Presidiet gör ett utkast/förslag till underlag för internkontrollplanen som sedan presenteras i nämnden. Nämndens ledamöter kan då komma med förslag till ändringar.

Risikanalys och risker inom verksamhetsområdet inför kommande år

Antalet särskoleelever ökar kraftigt vilket kommer att öka kostnaderna med 5,8 Mnr. Det beror dels på att det flyttat in familjer med barn som har särskilda behov. De har en hel del barn i förskolan som de vet kommer att gå i särskola när de kommer upp i skolan. De tror att kommunen är duktiga inom särskolan vilket kan göra att familjer väljer att flytta till Kungsör om de har barn med särskilda behov. De har startat en särskild särskolegrupp på Hagaskolan i stället för att köpa platser från Köping. Det har medfört att de kunnat minska kostnaderna med ca 1 Mnr. När de utvärderat det kan de ta ställning till om de ska starta fler särskoleklasser.

Utmaningar under 2021/2021

Ekonomin och resultaten är de stora utmaningarna. Det finns en risk för att den slimmade bemanningen på förvaltningen kommer att innebära att det får konsekvenser på personalens hälsa. De har under många år valt att ha mycket elevnära verksamhet

och begränsat med resurser på ledningsnivå. De har t.ex. satsat mycket på förestälrare för att de ska arbeta med kvalitetsutvecklingen.

Insatser för att förbättra elevernas resultat

Åtgärderna har delvis gett resultat. Nämnden har dock fått signaler från skolan att de pekar på att resultaten går åt fel håll. Det som de ser nu i åk 9 är främst att resultaten i matematiken inte ser ut att bli bra. Åtgärder för att förbättra resultaten i matematik har pågått länge. Skolan har kontroll på var det brister redan för de lägre årskurserna.

Nämnden har minskat personalen i skolan med 20 anställda för att klara budgeten. Presidiet bedömer att detta kommer att märkas på resultaten i skolan. Det som är positivt är att måluppfyllelsen i de lägre årskurserna är bra.

Inom förskolorna på väster är det mer än 50 % av barnen som inte har föräldrar som talar svenska vilket påverkar barnens språkutveckling.

De som kommer till SFI har ofta sämre studiebakgrund nu än för några år sedan. När de kommer personer som ska in på SFI görs en test av vilken kunskap de ska börja på.

De arbetar mycket på Kung Karl med hur de sätter betygen så att de sätter rättvisande betyg.

Covid-19-pandemins effekter

Det har påverkat i hög grad genom att både barn och föräldrar varit frånvarande i högre grad än tidigare.

De håller på nu att undersöka vilka effekter distansundervisningen under pandemin påverkat resultaten i gymnasieskolan.

3.2.3 Ekonomiskt utfall, måluppfyllelse och intern kontroll

Barn- och utbildningsnämnden utfall per den 31 december 2021 uppgår till 232 017 tkr vilket är en negativ budgetavvikelse på -2 460 tkr. Under 2021 har nämnden fått en budgetförstärkning med 4 Mnr.

Nämnden redovisar att 6 av 7 mål är uppnådda. När det gäller måluppfyllelsen avseende , gällande ett av målen är uppfyllelsen svår att tolka om det är delvis eller inte uppnått.

I nämndens internkontrollplan 2021 fanns 4 kontrollmoment där samtliga är genomförda. Varje kontrollmoment är redovisat med resultatet av varje kontroll. Kontrollen visar att avvikelser funnits som senare följts upp.

3.2.4 Bedömning

Barn- och utbildningsnämnden fattade ett beslut under 2021 om att de inte skulle vidta ytterligare åtgärder för att uppnå en budget i balans. Nämnden rapporterade konsekvenserna till kommunstyrelsen men lyfte inte frågan till fullmäktige. Beslutet innebar att nämnden fattade ett beslut att de inte hade för avsikt att uppfylla det uppdrag de mottagit av fullmäktige. Vi vill här understryka att nämnden i stället borde ha lyft till fullmäktige vilka konsekvenser de såg skulle ha blivit om de hade fattat beslut om ytterligare åtgärder. Utifrån den informationen hade då fullmäktige kunnat fattat ett beslut om vidare hantering utifrån Barn- och utbildningsnämndens ekonomiska situation.

Vi kan konstatera att Barn- och utbildningsnämnden har fattat beslut om internkontroll samt följt upp den och redovisat utfallen av kontrollerna. Dock hade det kunnat vara mer utförligt redovisat där man på ett tydligare vis ser resultatet av vad som var kontrollområdet, uppföljning av kontrollen och åtgärder för brister som upptäckts.

Vi bedömer att i uppföljningen för 2021 är det i huvudsak tydligt redogjort för mål och måluppfyllelse. Avseende målet om att höja andelen elever i Åk 9 som är behöriga till gymnasiet så finns ingen tydlig bedömning av om målet är uppnått utan bara en redogörelse av utvecklingen. Vi anser att det bör finnas en tydlig redogörelse för om nämnden bedömer att målet är uppnått eller ej.

3.3 Socialnämnden

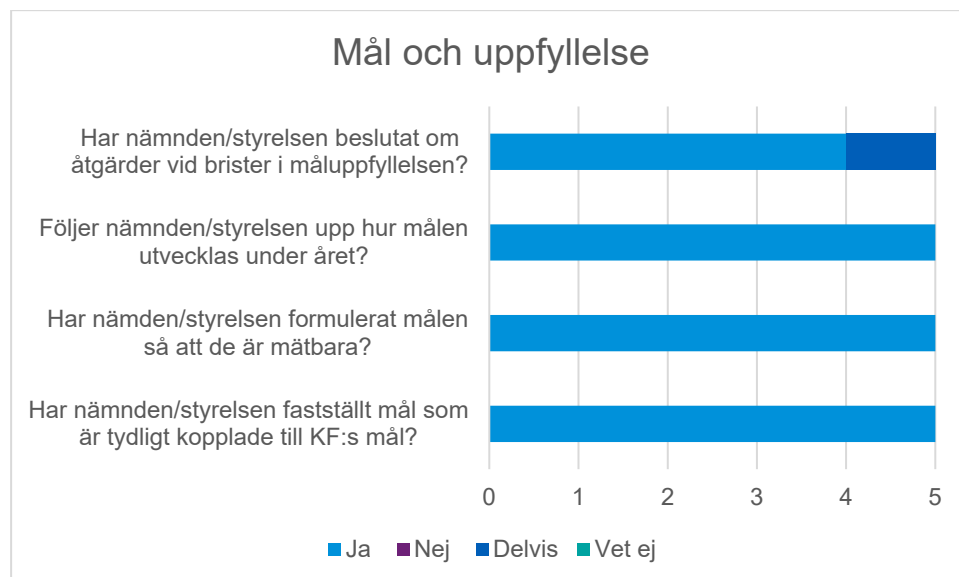
Enkäten har skickats till socialnämndens nio ordinarie ledamöter. Vi har fått in fem svar vilket innebär att svarsfrekvensen var 55 %.

Nedan redogörs för barn- och utbildningsnämndens skriftliga svar och vad som framkommit vid mötet.

Nedan redogörs för socialnämndens skriftliga svar och vad som framkommit vid mötet.

3.3.1 Enkät svar

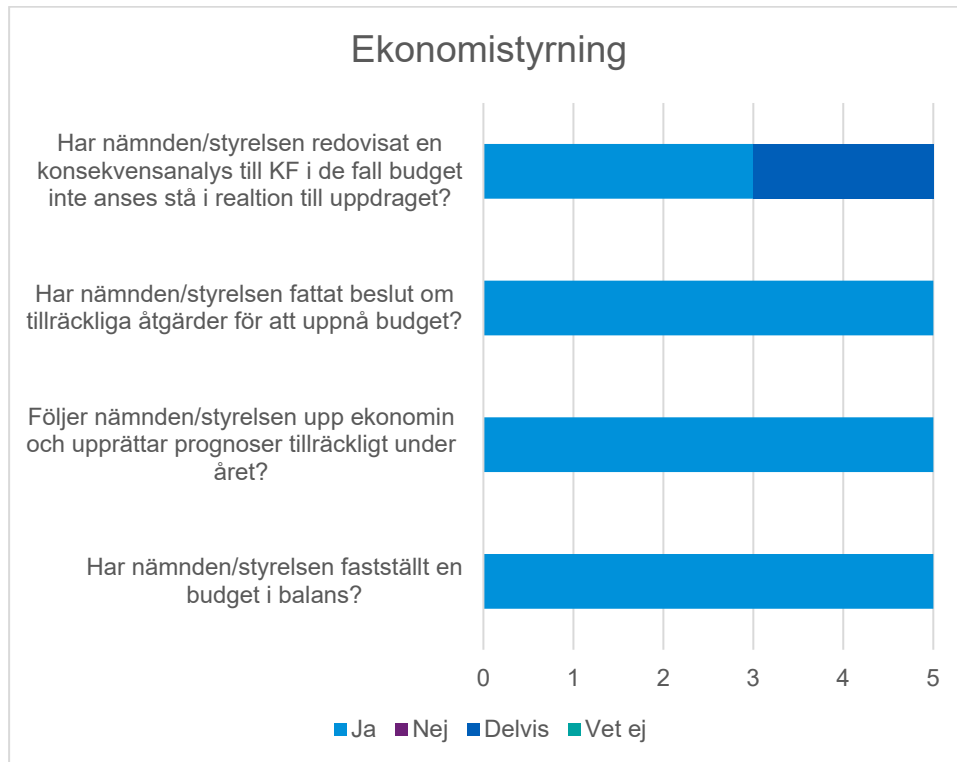
3.3.1.1 Mål och måluppfyllelse

Kommentarer från enkät svar

Alla målen har nyckeltal och indikatorer som ska mätas. Sedan har det visat sig att arbetslösheten har varit svår att fylla upp under pandemin.

3.3.1.2 Ekonomistyrning

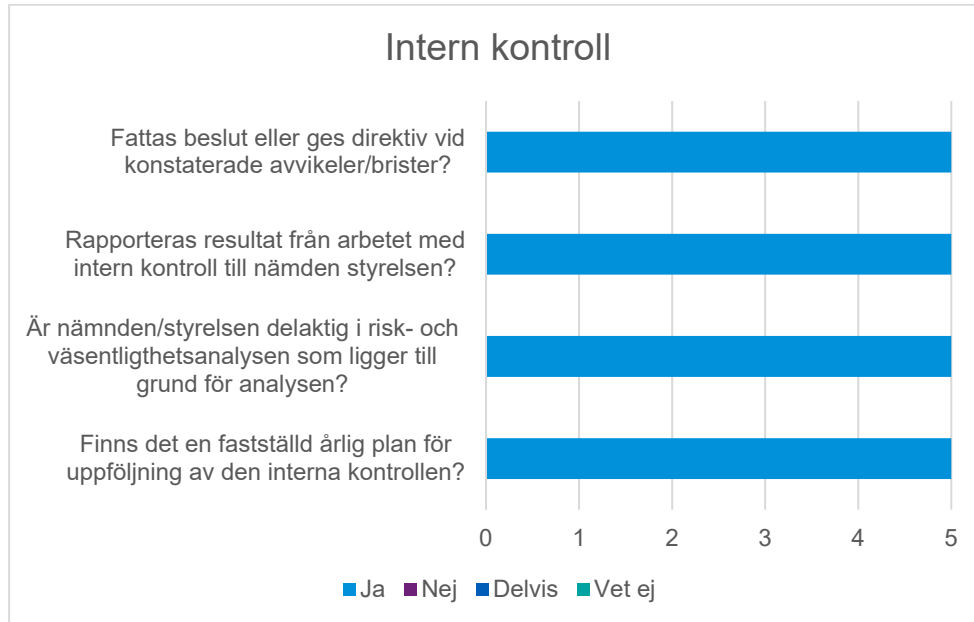

Kommentarer från enkätsvar

En balanserad budget är något som de alltid strävar efter, ibland hamnar det på plus och ibland minus. Att budgeten i balans är också tack vare statsbidrag.

Det pågår även en omorganisation inom nämnden.

3.3.1.3 Uppföljning intern kontroll

Kommentarer från enkätsvar

Nämnden har varit delaktiga i risk-och väsentlighetsanalysen genom att ha haft workshops.

3.3.1.4 Riskanalys och risker inom verksamhetsområdet kommande år

Bland svaren av ledamöterna är det ekonomin som är den mest nämnda risken. Övriga risker som går att koppla till ekonomi är dyra placering och ökat bistånd pga arbetslöshet. Andra nämnda risker är demografi, kompetensförsörjningen/personalbrist, ökat behov av SÄBO platser och ökat tryck på hemtjänsten.

3.3.1.5 Utmaningar under 2021/2022

Utmaningar som ledamöterna ser är att försöka få ned de dyra placeringarna, effektivisera verksamheten, styrning och ledning samt kompetensförsörjningen. Man behöver också få med alla medarbetare på tåget i omställningsarbetet. Det finns behov av att samarbeta med barn- och utbildningsnämnden för att minska antalet hemmasittare.

3.3.1.6 Har nämnden ett övergripande kvalitetssystem?

Ja, förvaltningen har tagit fram ett eget. Kommunstyrelsen arbetar med en övergripande.

3.3.1.7 Hur långt har man kommit med uppdatering av riktlinjer och rutiner avseende barn- och unga som är placerade på HVB-hem och i familjehem och när beräknas det vara färdigt?

Nämnden arbetar med det och har tagit fram riktlinjer, dock vet de inte om det är färdigställt.

3.3.1.8 Vilka effekter beräknar nämnden att organisationsförändringarna kommer ge och när beräknas att effekterna uppnås?

Det är ett pågående arbete där effekterna väntas vara en effektivare organisation samt att budgeten hålls under året. Det är svårt att beräkna när de uppnås men förhoppningen är under andra delen av 2022.

3.3.1.9 Vilka effekter har Covid19-pandemin gett på nämndens verksamhet och ekonomi?

Det har varit tufft för medarbetarna men hög sjukfrånvaro under perioder. Vi har haft mycket vikarier vilket har ökat kostnaderna. Många av verksamheterna har stått still så äldre har inte kunnat mötas vilket ger ångest, nedstämdhet, ensamhet och isolering.

Budgeten är i balans tack vare statsbidrag.

Det som är positivt är att man har upprättat hygienrutiner som förhoppningsvis kommer användas framöver.

3.3.2 Kommentarer som framkommit vid möte

Mål och måluppfyllelse

Nämnden har arbetat med målen i flera år. De har workshops och arbetar med hela nämnden. De tittar på föregående års mål, ser över vilka behov av förändringar som finns. Vid mötet framförs att det skett ett lyft med målstyrningen.

Uppföljning av målen är främst i delårsbokslut och årsbokslut men de pratar om målen i princip på varje nämndsmöte. Målen mäts genom indikatorer som är mätbara.

Socialnämnden tycker att det är tydligt i nämndens verksamhetsberättelse men i årsredovisningen var det inte så tydligt vilket nämnden fick kritik för från revisionen.

Ekonomistyrning

Det har inte redovisats en enskild konsekvensanalys men det gjordes i budgetarbetet och vid avvikelser.

Budgeten pratar de om på varje nämnd och nämnden får ta ställning om det finns behov av åtgärder.

De har tappat 14 Mnkr i statsbidrag i förhållande till föregående år. Årets budget har dock klarats med hjälp av Corona-statsbidrag.

Inom arbetsmarknadsåtgärderna har de förlorat höga summor i statsbidrag. Det slår också på försörjningsstödet då de som inte kommer ut i självförsörjning erhåller då i stället försörjningsstöd.

2022-03-24

Snabbaste vägen till egenförsörjning är att via arbete. Nu har de börjat få ett bättre samarbete med arbetsförmedlingen.

Vid mötet framförs att det finns ett samarbete mellan arbetsmarknadsenheten och SIFI men att det behöver bli bättre.

Ytterligare ett område som de behöver arbeta med är ungdomar t.ex. s.k. "hemmasittare".

Uppföljning av intern kontroll

Nämnden får rapporter om det är något som inte fungerar och ofta ställer nämnden krav på när återrapportering ska göras.

Ett exempel är när man såg att fallskador ökade då ställde nämnden krav på rapportering av vilka åtgärder man gjorde.

Risikanalys och risker inom verksamhetsområdet inför kommande år

Demografin är den stora utmaningen vilket ofta förs fram i olika sammanhang.

En stor förändring under senare år är välfärdstekniken som redan nu har gjort stora förändringar och mycket som också planeras.

Under senaste året har de börjat arbeta med jämställdhetsintegrering på allvar de ska t.ex. titta på nu om de biståndsbedömningen är olika mellan kvinnor och män.

Utmaningar under 2021/2021

Den största utmaningen är att få med medarbetarna i de förändringar som krävs för att klara kommande utmaningar. De har arbetat tillsammans med fackliga företrädare i detta arbete.

En stor utmaning är demografin. De arbetar för att äldre ska vara friska så länge som möjligt och kunna bo kvar i sitt hem.

Det är också en utmaning att kunna klara kompetensförsörjningen. Vid mötet framförs att det inte tycker att de får gehör för sina behov och vad de ser i framtiden. Vid mötet framförs att det är en balans att samtidigt som nämnden behöver framföra sina utmaningar så vill nämnden inte att det kommuniceras ut till medarbetarna

Medarbetarna har fått vara med och arbeta fram förslag på förändringar.

Ytterligare en utmaning är att förbättra samarbetet med regionen. Pandemin har dock inneburit att samarbetet med regionen har förbättrats betydligt.

Under pandemin har de inte utfört växelvården vilket inneburit att många anhöriga är väldigt slitna nu. Det kan vara så att de kommer att behöva utöka antalet växelvårdsplatser.

Antalet yngre med demens har ökat. Dessa personer behöver ha ett annat boende och inte bo tillsammans med äldre med demens. Därför har de fått placera yngre personer med demens i andra kommuner. De har diskuterat med Arboga och Köping om de kan samarbeta med detta.

2022-03-24

De har tolv platser på boenden som de inte tagit i bruk och nämnden har inte fattat beslut om till vilken typ av vår dessa platser ska användas.

En vårdtyngdsmätning gjordes för ett par år sedan vilket ledde till att man fick göra omfördelningar.

Nämnden har antagit en speciell demensplan. Personalen som arbetar inom demensvården behöver få särskild utbildning för att arbeta inom denna verksamhet.

Vid mötet framförs att de gör en bra och tydlig rapportering till Ks och Kf om nämndens ekonomi och dess förutsättningar att klara ekonomin.

Samverkan med BUN när det gäller arbetet med Barn och unga fungerar nu väldigt bra.

Det kommer att bli bra med nära vård.

Covid-19-pandemins effekter

På äldreboenden har de haft två smittade boenden och inga dödsfall. De har också fått mycket beröm för sitt smittskyddsarbete.

3.3.3 Ekonomiskt utfall, måluppfyllelse och intern kontroll

Socialnämnden utfall per den 31 december visar en positiv avvikelse mot budget på 4,2 mnkr. Anledningen till den positiva avvikelsen är dels de effektiviseringar som socialförvaltningen har gjort under hösten, dels mottagit fler statsbidrag under hösten.

Nämnden hade totalt 7 mål under 2021, varav 3 som var anpassade till nämnden utifrån fullmäktiges mål, 2 var kommunstyrelsens och 2 var deras egna. Av dessa var det 2 av de kommungemensamma som ej uppfylldes och de egna målen gick ej att värdera.

Internkontrollen innehöll 15 kontrollmoment varav 1 moment har inte kunnat kontrolleras. Bland de avvikelser som har rapporterats så meddelas även åtgärder för att komma till rätta med de avvikelser som finns.

3.3.4 Bedömning

Vår bedömning att socialnämnden har en tydlig redogörelse av måluppfyllelsens. Vi ser också som positivt att nämnden har dels mål som utgår från de kommungemensamma målen och dels nämndspecifika mål.

Nämnden har en internkontrollplan innehållande moment som har pågått under året. Vi kan konstatera att nämnden följer upp momenten samt rapporterar om avvikelser uppstår.

3.4 Västra Mälardalens överförmyndarnämnd (gemensam med Arboga, Köping, Surahammar och Hallstahammar)

Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd är en gemensam nämnd för kommunerna Arboga, Hallstahammar, Kungsör, Köping och Surahammar. Nämnden är en

2022-03-24

kommunal tillsynsmyndighet och arbetar för att samhällets mest utsatta inte ska missgynnas ekonomiskt och rättsligt. Nämndens uppdrag är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Överförmyndarnämnden har också i uppdrag att utreda behovet av ställföreträdare. Utöver det ska nämnden rekrytera och utbilda ställföreträdare. Nämnden utgår från värdkommunens styrmodell och fastställer sedan mål, viktiga kvalitetsfaktorer och indikatorer.

Vid mötet redogörs för hur nämnden arbetat för att utveckla verksamheten.

3.4.1 Ekonomiskt utfall, måluppfyllelse och intern kontroll

Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd redovisar ett överskott om 2,3 mnkr.

Nämndens måluppföljning innehåller tre med värdkommunens kommungemensamma mål, olika viktiga kvalitetsfaktorer som innehåller en eller fler indikatorer. Samtliga av indikatorer är uppnådda och då även de viktiga kvalitetsfaktorerna.

Samtliga kontrollmoment under 2021 är genomförda varav ett pågick vid kontrolltillfället och ett som visade avvikelse. På det kontrollmoment som innehöll avvikelse är åtgärder genomförda.

3.4.2 Bedömning

Vi ser som positivt att nämnden nu fastslagit mål för sin verksamhet. Vi bedömer att nämnden har tagit viktiga steg för att utveckla verksamheten inom nämndens verksamhetsområde.

Datum som ovan

KPMG AB

Karin Helin Lindkvist
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.